

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут енергетики, автоматики
та водного господарства

Кафедра геології та гідрології

01-05-246М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання кваліфікаційної роботи
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Конструктивна
географія, управління водними та мінеральними ресурсами»
спеціальності 106 «Географія»
денної та заочної форми» навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою з якості
ННІ ЕАВГ
Протокол № 7 від 19.03.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами» спеціальності 106 «Географія» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Басюк Т. О., Холоденко В. С. – Рівне : НУВГП, 2024. – 36 с.

Укладачі:

Басюк Т. О., к.геогр.н., доцент кафедри геології та гідрології;
Холоденко В. С., к.геогр.н., доцент кафедри геології та гідрології.

Відповідальний за випуск: Мельничук В. Г., доктор геологічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри геології та гідрології.

Гарант освітньо-професійної програми «Конструктивна географія, управління водними та мінеральними ресурсами» к.геогр.н., доцент кафедри геології та гідрології Басюк Т. О.

© Т. О. Басюк,
В. С. Холоденко, 2024
© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

	стор.
Вступ.....	4
1. Загальні положення.....	5
2. Структура та оформлення кваліфікаційної роботи.....	10
2.1. Структурні елементи роботи.....	10
2.2. Вимоги до оформлення роботи.....	16
2.3. Вимоги до оформлення та нумерації сторінок, ілюстрацій, таблиць, графічного матеріалу.....	16
3. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи.....	19
4. Критерії оцінювання бакалаврської роботи.....	22
5. Рекомендована література та електронні ресурси.....	24
Додатки.....	28

ВСТУП

Кваліфікаційна робота завершує багаторічну підготовку здобувача освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Її мета – продемонструвати рівень загальнонаукової підготовки студента, його знання у фахових дисциплінах, а також здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички в науковій та дослідницькій діяльності.

Вона спрямована на оцінку того, наскільки студенти засвоїли теоретичні знання, професійні уміння та навички, необхідні для відповідної професійної діяльності в галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 106 «Географія». Ця робота дозволяє здобувачам освіти демонструвати їхні знання, розуміння і аналітичні здібності, а також підготовлює їх до подальшої кар'єри у сфері географії, розвиваючи їхні професійні навички та компетенції.

Кваліфікаційна робота – це самостійне дослідження, спрямоване на вирішення конкретних проблем, пов'язаних з об'єктом дослідження. У процесі підготовки вона використовує програмні інформаційні продукти та інженерні засоби для отримання результатів і аналізу даних. Дана робота висвітлює поточний стан вивчення проблеми через огляд та аналіз інформації. Вона також містить детально обгрунтовану та належним чином оформлену пропозицію щодо впровадження (за можливості) певних змін або нововведень у діяльність об'єкту дослідження. У завершенні роботи надаються висновки на основі проведених досліджень та аналізу.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота є важливим завершальним етапом навчання студентів, який спрямований на оцінку їхнього рівня знань і навичок. Вона дає можливість перевірити, наскільки здобувач вищої освіти засвоїв теоретичні матеріали та здатність їх застосовувати на практиці. Крім того, ця робота визначає його готовність до самостійної роботи відповідно до обраного напрямку підготовки та потенційних посад на ринку праці.

Кваліфікаційна робота має практичне значення, оскільки ставить перед собою завдання не лише аналізувати теоретичні аспекти, але й розв'язувати актуальні практичні проблеми, пов'язані з обраною темою.

Тематика та науковий рівень кваліфікаційної роботи мають відповідати вимогам освітньої програми для ступеня «бакалавр».

Теми кваліфікаційних робіт визначаються відповідно до науково-дослідницьких напрямів кафедри, запитів роботодавців та сучасних досягнень у відповідній галузі або суміжних сферах науки й техніки. Орієнтовна тематика розробляється кафедрою згідно з вимогами освітньої програми і відображає актуальні проблеми.

Здобувач обирає тему кваліфікаційної роботи із пропозицій, що надаються кафедрою, та узгоджує її з науковим керівником. У випадку неможливості здобувача обрати тему у визначені строки – це робить науковий керівник. Здобувач може запропонувати свою власну тему дослідження, якщо це погоджено з науковим керівником, і обґрунтує її відповідність, підтримуючи аналітичні огляди, статті в наукових виданнях та свої наукові та професійні інтереси, виявлені під час попередніх досліджень і участі у конференціях. Назва теми повинна бути чіткою, лаконічною та не містити неоднозначного тлумачення.

Кваліфікаційна робота може бути здійснена за замовленням державних установ, підприємств та організацій, що уклали договори з університетом, а також може стати основою для подальшого розвитку теми наступних наукових робіт на вищому рівні освіти.

Написання кваліфікаційної роботи передбачає виконання здобувачами освіти таких завдань:

- розширення й поглиблення теоретичних знань здобувачів освіти з обраної проблеми, систематизація і аналіз сучасних наукових підходів до вирішення як теоретичних, так і практичних завдань;

- удосконалення умінь та компетентностей здобувачів освіти у самостійній організації та проведенні наукових досліджень щодо актуальних проблем; розвиток вміння використовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних наукових завдань;

- удосконалення компетентностей самостійної роботи здобувачів освіти з фаховою науковою літературою та розвиток умінь критичного аналізу наукових джерел інформації;

- опанування теоретичних знань з теми роботи через вивчення та аналіз спеціальної літератури, проведення критичного аналізу та узагальнення інформації;

- розвиток умінь вести науковий пошук, узагальнювати різні підходи та аргументувати власну точку зору;

- набуття вміння адаптувати теоретичні положення та методичний інструментарій до умов дослідження;

- закріплення практичних навичок проведення досліджень та формування методичного забезпечення;

- опанування навичок логічного, аргументованого та послідовного обґрунтування висловлених пропозицій та проведення розрахунків;

- оволодіння системним підходом, сучасною методологією та технологічними прийомами для обґрунтування власних пропозицій і їхнього впровадження у

практичну діяльність;

- формування здатності здобувачів освіти до самоосвіти та саморозвитку, а також самостійної дослідницької роботи у майбутній професійній діяльності.

Кваліфікаційна робота може мати теоретичний характер, але повинна включати фундаментальні дослідження, мати наукову новизну, теоретичну вагу та практичне застосування.

Кваліфікаційна робота ґрунтується на ретельному вивченні законодавчих та інших нормативно-правових актів, аналізі вітчизняної та зарубіжної наукової літератури (бажано за останні 3-10 років). Робота також базується на власних дослідженнях, включаючи теоретичні та експериментальні висновки, і спрямована на вирішення актуальних професійних завдань.

Закріплення теми кваліфікаційної роботи бакалавра та призначення наукового керівника і консультантів (за потреби) затверджується наказом ректора на підставі подання директора та завідувача кафедри, враховуючи графік навчального процесу.

Науковим керівником кваліфікаційної роботи здобувача освіти призначається викладач кафедри, який має науковий ступінь доктора або кандидата наук і має досвід проведення наукових досліджень у відповідній галузі.

Основні обов'язки наукового керівника кваліфікаційної роботи: допомога здобувачу в остаточному формулюванні теми дослідження та розроблення структури роботи і плану; надання консультацій з вивчення літературних джерел, збору та обробці інформації, а також з методичних аспектів дослідження; забезпечення дотримання академічної доброчесності та консультування стосовно змісту та відповідності роботи вимогам; контроль за виконанням етапів роботи та оформленням поетапних результатів дослідження; підготовка здобувача до проведення захисту кваліфікаційної роботи; складання відгуку про відповідність роботи вимогам та оцінювання можливості її допуску до захисту.

Основні права наукового керівника: вимагати від здобувача освіти дотримання встановленого графіку виконання кваліфікаційної роботи; висловлювати зауваження до кваліфікаційної роботи загалом або окремих її частин та повернення роботи здобувачу освіти на додаткове опрацювання; вимагати виправлення помилок змістового чи граматичного характеру; приймати рішення про невідповідність кваліфікаційної роботи встановленим вимогам з інформуванням про це здобувача та завідувача кафедри, на якій виконується робота.

Обов'язки та права здобувача освіти. Здобувач освіти має право обирати тему кваліфікаційної роботи зі списку, схваленого кафедрою, та зобов'язаний дотримуватись графіка, регулярно звітувати перед керівником про прогрес роботи, та отримувати консультації з потрібних питань. Відповідальність за правильність прийнятих рішень, обґрунтування, розрахунків та якість оформлення несе здобувач – автор роботи спільно зі своїм науковим керівником. Студент повинен написати та оформити текст кваліфікаційної роботи відповідно до встановлених вимог та в узгоджений термін. Також, він зобов'язаний своєчасно подати кваліфікаційну роботу на кафедру для попереднього розгляду та захисту, отримати необхідні рецензії та відгук керівника. Кваліфікаційні роботи подаються здобувачами освіти на випускову кафедру не пізніше, ніж за двадцять днів до дати захисту.

За дані, що містяться у бакалаврській роботі, порядок використання фактичного матеріалу під час виконання, обґрунтованість і достовірність висновків та положень студент і науковий керівник несуть відповідальність. Згідно з правилами академічної етики, не допускається використання інформації без зазначення джерела та авторства для уникнення плагіату.

Дотримання основних моральних і правових норм академічної поведінки регламентується такими відповідними

положеннями та документами у НУВГП:

Антикорупційна програма НУВГП -
<https://nuwm.edu.ua/strukturnipidrozdili/zapobighannja-korupciji>

- Положення про врегулювання конфліктних ситуацій у НУВГП, розділ «Нормативні документи» -

<https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/zapobighannja-korupciji> <http://ep3.nuwm.edu.ua/18583/>

- Кодекс честі студентів - <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

- Кодекс честі наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників НУВГП -

<https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>

- Проект Етичний кодекс викладача НУВГП (Проект) -
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4916/>

- Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Національному університеті водного господарства та природокористування (нова редакція) -
<http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>

Кваліфікаційна робота бакалавра виконується відповідно до календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт, який складається випусковою кафедрою, затверджується завідувачем кафедри, директором навчально-наукового інституту та публікується на інформаційних ресурсах кафедри. Під час написання робіт регулярно обговорюється стан їхньої підготовки студентами та виконання календарного графіку на засіданнях випускових кафедр, що відображається у відповідних протоколах.

2. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота повинна бути написана державною мовою. За винятком цього правила, написання роботи іншими мовами можливе лише за поданням директорату та погодженням ректора.

2.1. Структурні елементи роботи

Кваліфікаційна робота складається з текстової частини та, за необхідності, графічного матеріалу, що включає карти, плани, рисунки, картографічний матеріал, діаграми, світлини тощо, який може розміщуватися як у загальному змісті роботи, так і в додатках. Ці матеріали використовуються для підготовки мультимедійної презентації.

Обсяг кваліфікаційної роботи зазвичай становить 60 сторінок, проте він може коливатися в межах $\pm 10\%$. Важливо, щоб робота була достатньо детальною та комплексною для відображення всіх аспектів проблеми, яка досліджується.

Структура кваліфікаційної роботи:

1. Титульний аркуш (Додаток А);
2. Завдання (Додаток Б);
3. Зміст;
4. Перелік умовних скорочень (за необхідності);
5. Анотація;
6. Вступ;
7. Основна частина (з декількох розділів, підрозділів);
8. Висновки;
9. Рекомендації виробництву (за необхідності);
10. Список використаних джерел;
11. Додатки (за необхідності).

1. Титульний аркуш (додаток А).

2. Завдання на кваліфікаційну роботу (Додаток Б).

3. Зміст містить перелік та назви структурних частин кваліфікаційної роботи у такому порядку: зміст, перелік умовних позначень (за необхідності), вступ, найменування розділів та підрозділів основної частини, висновки, список використаних джерел, додатки. Номери сторінок вказуються з розташуванням розрядів чисел один під одним, а між закінченням тексту та номером сторінки рекомендується ставити крапки.

4. Перелік умовних позначень чи скорочень (за необхідності).

Якщо в роботі використовується специфічна термінологія, маловідомі скорочення, нові символи тощо, вводиться перелік умовних позначень. Цей перелік друкується у вигляді двох колонок: ліворуч вказуються скорочення, праворуч – їхня детальна інтерпретація за абеткою. Якщо спеціальні терміни, символи або позначення повторюються менше трьох разів, перелік не складається, а їх розшифрування подаються у тексті при їх першому згадуванні.

5. Вступ. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2-3 сторінки. У вступі розкривається сутність наукової проблеми та її значущість, стан розробки й обґрунтування необхідності проведення дослідження та подається загальна характеристика роботи у такій послідовності:

Актуальність теми обґрунтовується шляхом критичного аналізу та порівняння з існуючими підходами до вирішення проблеми. Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими вже підходами до розв'язання проблеми обґрунтовують актуальність та доцільність виконання кваліфікаційної роботи, тобто тут автор має відповісти на запитання: чому обрана тема є сучасною та значущою в конкретних умовах?

Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним.

Наступною складовою вступу є визначення **мети та завдання, об'єкта і предмета, методів** кваліфікаційного дослідження.

Мета. Формулюється мета роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети. **Мета** – це кінцевий науковий результат, якого прагне досягти автор роботи у процесі власного дослідження. Не потрібно формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що такі слова вказують не на саму мету, а на спосіб її досягнення. Мета кваліфікаційної роботи реалізується через конкретні завдання, які потрібно вирішити для досягнення цієї мети.

Завдання дослідження повинні розкривати мету і формуються переліком дій: «вивчити...», «проаналізувати...», «встановити шляхи...», «обґрунтувати...», «визначити...», «виявити сутність...», «узагальнити...», «сформулювати пропозиції...» та інші. Вирішення завдань становитиме зміст розділів і підрозділів кваліфікаційної роботи. Це важливо, тому що назви таких розділів мають відповідати конкретним завданням і результатам дослідження.

Об'єкт дослідження – це об'єкт, процес або явище, що буде досліджуватися.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і становить частину від цілого (тобто об'єкта). Об'єкт і предмет відображають загальне і часткове у дослідженні. У процесі визначення предмета, виділяється певна частина об'єкта, яка стає об'єктом уваги у дослідженні. Саме на предмет дослідження спрямована увага автора, оскільки він формує заголовок роботи.

Методи дослідження вказують на способи досягнення мети й вирішення поставлених завдань у роботі, а також підтверджують достовірність та вірогідність отриманих наукових результатів. У цьому контексті важливо коротко охарактеризувати методологічну базу дослідження та навести перелік використаних методів і методологічних принципів під

час підготовки роботи.

Практичне значення одержаних результатів. У кваліфікаційній роботі теоретичного спрямування зазначається про наукове використання отриманих результатів або надаються рекомендації стосовно їхнього застосування. У випадку, якщо робота має прикладне значення, вона висвітлює результати практичного використання отриманих даних або надає рекомендації з їхнього використання.

Апробація результатів (за наявності). Якщо автор брав участь у наукових конференціях, семінарах чи засіданнях наукового гуртка з оголошенням результатів своєї роботи та має на це підтвердження (опубліковані тези, статті або програма конференції за темою роботи, в яких здобувач освіти брав участь), слід вказати всі вихідні дані цих матеріалів (назву, рік та місце проведення конференції, вихідні дані опублікованих тез чи статей).

Структура роботи. Зазначається, що робота складається зі вступу, певної кількості розділів, висновків, списку використаних джерел (вказується кількість), кількість таблиць, рисунків та додатків.

6. Основні розділи структуруються на підрозділи, пункти та підпункти, кожен з яких починається з нової сторінки. Перед основним текстом кожного розділу може розміщуватися передмова, що містить короткий опис обраного напрямку та обґрунтування використаних методів дослідження. На завершення кожного розділу формулюються висновки, які узагальнюють наведені у змісті розділу наукові та практичні результати зі стислим викладенням, що дозволяє виділити загальні висновки від другорядних деталей.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою;
- виклад загальної методики і основних методів досліджень;
- експериментальну частину;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень;

У розділі огляду літератури здобувач освіти визначає основні етапи розвитку наукової думки у досліджуваній темі. Стисло та критично аналізуючи роботи попередників, він повинен вказати на ті питання, що залишилися невирішеними, та визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Рекомендується завершити цей розділ коротким резюме щодо необхідності проведення досліджень у даній галузі. Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини роботи.

У другому розділі зазвичай обґрунтовується вибір напрямку досліджень, наводяться методи вирішення поставлених завдань та їх порівняльні оцінки, а також розробляється загальна методика проведення досліджень. У теоретичних розділах детально розглядаються методи розрахунків та розкриваються гіпотези.

У наступних розділах детально представлені результати власних досліджень автора, з акцентом на новітні внески у вирішення вивченої проблеми. Здобувач освіти зобов'язаний оцінити повноту вирішення поставлених завдань, порівняти їх з досягненнями вітчизняних та зарубіжних дослідників, а також обґрунтувати необхідність подальших досліджень, вказати на негативні результати, які можуть вимагати припинення подальших досліджень. Виклад матеріалу у цих розділах підпорядкований одній чітко визначеній ідеї, яку визначає автор.

7. Загальні висновки містять відповіді на завдання, поставлені у Вступі, та можливі напрямки подальших досліджень за темою кваліфікаційної роботи. Крім того, у висновках можуть бути наведені рекомендації щодо практичного застосування результатів роботи. Якщо результати досліджень вже впроваджено, відомості наводяться із зазначенням найменувань організацій, де було проведено впровадження.

8. Список використаних джерел. Один із найбільш уживаних способів упорядкування матеріалу в списку джерел - за алфавітом, включаючи прізвища авторів або назви творів. Рекомендується використати не менше 35 джерел. У випадку, якщо список містить як кириличні, так і латинські записи, краще спочатку розташовувати джерела, що записані кирилицею, а потім - латиницею, всі вони в алфавітному порядку.

До списку літератури входять різні джерела, опис яких має свою специфіку. При його складанні слід керуватись такими правилами **(Додаток В):**

1. У список літератури вносяться роботи всіх згаданих авторів – вітчизняних та зарубіжних. Автори, матеріали яких не згадувалися у рукопису (дипломної або кваліфікаційної) роботи, у список літератури не включаються.

2. У список не включаються:

а) рукописний матеріал;

б) повідомлення на наукових форумах, якщо немає опублікованих матеріалів;

г) роботи, які перебувають у друку.

3. Список складається в алфавітному порядку.

4. Нумерація має бути наскрізна по всьому списку арабськими цифрами.

5. Роботи одного автора перелічуються у хронологічному порядку кожного разу з абзацу і з повторенням прізвища («він же» – не допускається).

6. Якщо наводяться роботи автора із співавторами, то спочатку вказуються роботи автора, потім його роботи з одним, двома, трьома співавторами і більше.

7. Бібліографічний опис складається мовою оригіналу.

9. Додатки. За необхідності до додатків доцільно включити допоміжний матеріал (при його великій кількості та неможливості подати в тексті), необхідний для повноти сприйняття роботи. До додатків вносяться допоміжні матеріали:

- проміжні математичні розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- інструкції та методики, опис алгоритмів і програм розв'язання задач із використанням комп'ютерних технологій, застосованих у роботі;
- допоміжні ілюстрації;
- глосарій;
- міні-словник;
- карти тощо.

2.2. Вимоги до оформлення роботи

Кваліфікаційна робота друкується на одному боці листа паперу формату А4 (297x210 мм). Параметри сторінки: верхнє і нижнє поля – 2 см; ліве поле – 3 см; праве поле – 1,5 см. Шрифт – Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5. У тексті виділяють абзаци – відступи вправо (1,25 см) на початковому рядку кожної частини тексту. Правки, редагування, оформлення тексту здобувач освіти виконує, дотримуючись загальноприйнятих вимог до оформлення.

2.3. Вимоги до оформлення та нумерації сторінок, ілюстрацій, таблиць, графічного матеріалу

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою кваліфікаційної роботи є титульний аркуш. Його включають до загальної нумерації сторінок, однак на ньому номер сторінки не ставлять. Нумерацію сторінок (без крапок) проставляють у правому верхньому куті подальших сторінок.

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ та РЕКОМЕНДАЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують як окремі розділи. Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ».

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставлять крапку: наприклад, «1.1» (перший підрозділ першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Цифровий матеріал рекомендується оформлювати у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати заголовок.

Таблиці нумеруються в межах розділу арабськими цифрами.

Слово «Таблиця» розміщується в правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці з показанням номера таблиці, який повинен складатись з номера розділу та порядкового номера таблиці, розділених крапкою, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Кількісні показники в таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Для скорочення тексту заголовків стовпчиків можна замінити їх літерними позначками, пояснюючи їх у примітках. Заголовки стовпчиків таблиці починаються з великої літери, а підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком.

При переносі частини таблиці на наступний аркуш (сторінку) над іншими частинами таблиці пишуть слово «Продовження», наприклад: «Продовження табл. 1.2». При цьому рекомендується пронумерувати стовпчики таблиці, щоб не повторювати їхні заголовки у продовженні.

Всі **ілюстрації, графіки, малюнки, світлини** називають рисунками, які нумеруються арабськими цифрами послідовно в межах розділу із зазначенням його номера. Наприклад, «Рис. 1.3» означає 3-й рисунок першого розділу.

Рисунки розміщують відразу ж після посилання на них у тексті або на окремих аркушах так, щоб можна було їх

розглядати без поворотів тексту роботи. Рисунки в альбомній орієнтації розміщуються так, щоб верхня частина рисунка прилягала до лівого краю підшивки, а його нижня частина з назвою – до правого (вільного) краю. Кожен рисунок повинен мати назву, яка розміщується під ним разом із його номером. Написи на рисунках потрібно розміщувати, як правило, горизонтально. На спеціальних рисунках допускається поворот написів, що наслідують вісь деталі рисунка, не більше 90 градусів. У протилежному випадку слід змінити порядок написання літер на зворотний. Умовні позначки слід розміщувати після назви рисунка.

Значення символів, що використовуються в математичних виразах, необхідно пояснювати при їх першому згадуванні в тексті. Лінія, що розділяє числівник і знаменник, повинна мати довжину найдовшого виразу, що стоїть над або під рискою; числівник і знаменник повинні центруватись відносно цієї лінії.

Опис кожного символу подається з нового рядка в тій послідовності, в якій вони знаходяться у формулі, при цьому перший рядок розшифрування слід починати словом «де» без двокрапки після нього. Наприклад,

$$Ax = An + \frac{Av - An}{L} L_1$$

де, Ax – висотна відмітка, яку визначаємо;

An – висотна відмітка нижче лежачої горизонталі;

Av – висотна відмітка вище лежачої горизонталі;

L – віддаль між горизонталями (Av і An);

L_1 – віддаль між нижче лежачою горизонталлю та шуканою висотною відміткою (An і Ax).

Перенос математичних виразів можна виконувати на знаках рівняння, додавання, віднімання, множення та ділення, при цьому знак ставиться в кінці рядка і повторюється на початку нового рядка.

Щоб полегшити можливість посилання на формули, вони в межах розділу нумеруються: перша цифра вказує

розділ, друга після крапки – порядковий номер формули в розділі. Номер формули береться в дужки і розміщується на правому полі останнього нижнього рядка виразу, до якого він відноситься. Посилання на формулу дають в круглих дужках, наприклад (5.2).

Примітки до тексту і таблиць нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одній сторінці декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...
2. ...
3. ...

Якщо примітка одна, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Перед переліченням у тексті ставлять двокрапку. Якщо перелічення не нумеруються (перший рівень деталізації), то перед кожною позицією перелічення ставиться тире. Якщо перелічення нумеруються, то перед кожною позицією ставиться мала літера абетки з дужкою. Для подальшої деталізації слід використовувати арабські цифри з дужкою.

Графіки, карти. У графічній частині кваліфікаційної роботи використовуються карти досліджуваної території з нанесенням на них районами дослідження.

3. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

За 20 днів до захисту кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною комісією здобувач освіти передає її науковому керівнику. Зазвичай керівник спочатку ознайомлюється з першим варіантом роботи, вказує здобувачеві освіти на її слабкі місця, надає поради з їх виправлення та після другого, заключного, прочитання пише

відгук на підготовлену роботу. Після отримання дозволу від наукового керівника здобувач освіти зшиває роботу та передає її рецензенту.

За 5 днів до захисту зброшурована кваліфікаційна робота, відгук наукового керівника та рецензія подаються в екзаменаційну комісію. Захист роботи відбувається на засіданні екзаменаційної комісії.

На основі готової кваліфікаційної роботи здобувач освіти готує доповідь, в якій відображаються основні положення. За своєю структурою доповідь повинна включати такі матеріали:

- 1,5 хвилини:

- актуальність;
- короткий огляд літературних джерел;
- мета роботи;
- завдання роботи;
- об'єкт та предмет дослідження;
- теоретична база дослідження;
- матеріал дослідження;
- значення роботи;
- коротка характеристика району дослідження;

- 5 хвилин:

- стисла доповідь про сутність спеціальної частини роботи ;

- 1 хвилина:

- стислі висновки роботи;
- » 1 хвилина про запас.

Тривалість доповіді становить 7–10 хвилин. При перевищенні цієї норми головуючий на засіданні екзаменаційної комісії може зупинити доповідача. Краще мати в запасі про всякий випадок 1-2 хвилини.

До доповіді готується презентація, яку за допомогою проєктора демонструють під час захисту кваліфікаційної роботи. Презентація повинна містити основні структурні

елементи доповіді, а також табличний, графічний та ілюстративний матеріал.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Сценарій захисту наступний:

- доповідь здобувача освіти, що складається з основних положень роботи і загальних висновків;

- запитання здобувачу освіти та відповіді на них;

- читання відгуку керівника;

- обговорення (виступ членів екзаменаційної комісії та присутніх на захисті);

- заключне слово здобувача освіти, в якому можуть бути озвучені відповіді на критичні зауваження рецензента та виступаючих.

Публічний захист кваліфікаційної роботи носить характер наукової дискусії і відбувається в атмосфері взаємної поваги, високої вимогливості і принциповості, збереження наукової етики.

Як у доповіді під час захисту, так і у кваліфікаційній роботі здобувачеві освіти рекомендується уникати слів «я», «мною». Краще використовувати вирази «... нами було отримано ...», «... у процесі дослідження ми ...», «... нами було виконано наступні розрахунки ...» тощо.

Після закінчення доповіді перед екзаменаційною комісією здобувач освіти має повідомити про це фразою «Доповідь закінчено. Дякую за увагу».

Після заслуховування всіх доповідей та відповідей на запитання члени екзаменаційної комісії обговорюють оцінки, враховуючи якість роботи, доповідь здобувача освіти та його відповіді на запитання та критичні зауваження, що були зроблені під час захисту. Оцінювання кваліфікаційної роботи за шкалою ECTS здійснюється колегіально на закритому засіданні екзаменаційної комісії, а потім оцінка оголошується привселюдно. Повторний захист кваліфікаційної роботи не допускається.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Атестаційна комісія за результатом захисту виставляє остаточну оцінку. При оцінюванні враховується:

- рівень опанування основними проблемами теми, володіння соціальнопсихологічними категоріями і термінологією;
 - обґрунтування актуальності проблеми, формування мети та завдань дослідження;
 - відображення у змісті основних проблемних моментів;
 - використання достатньої кількості теоретичних джерел, їх аналіз та цитування;
 - вибір і дієвість використаних методів дослідження для використання поставлених завдань;
 - обґрунтованість і новизна одержаних даних;
 - практична значимість одержаних результатів;
 - якість оформлення випускної роботи та ілюстративного матеріалу до захисту;
 - якість доповіді та вміння відстоювати та обґрунтовувати свою позицію;
 - ступінь самостійності автора в розробці проблеми.
- вміння робити відповідні висновки та узагальнення.

За виконання та захист бакалаврської роботи студент може отримати до 100 балів.

Критерії оцінювання дипломної роботи бакалавра такі:

- 1) опрацювання літератури (максимум 10 балів);
- 2) опанування методів дослідження (максимум 10 балів);
- 3) теоретична підготовка (максимум 20 балів);
- 4) експериментальне дослідження та його результати (максимум 30 балів);
- 5) висновки та вміння їх інтерпретувати (максимум 10 балів);
- 6) доповідь на захисті та її презентація (максимум 10 балів);

7) грамотність, оформлення роботи відповідно до вимог (максимум 10 балів).

Перші три оцінки свідчать про те, що дипломну роботу захищено. Оцінка за стобальною шкалою переводиться в національну систему оцінок за такою схемою:

- «відмінно» – 90–100 балів (оцінка «А» за шкалою ECTS);

- «добре» – 74–89 балів (оцінки «В», «С» за шкалою ECTS);

- «задовільно» – 60–73 бали (оцінки «D», «E» за шкалою ECTS);

- «незадовільно» – менш ніж 60 балів (оцінки «FX», «F» за шкалою ECTS).

Оцінка «незадовільно» (оцінка «FX», 35–59 балів за шкалою ECTS) виставляється у випадку, якщо бакалаврська робота подана до захисту невчасно. У роботі відсутня логіка у побудові структури дослідження. Мета і завдання нереалізовані. Назви окремих розділів не відповідають їх змісту. Текст роботи має компіляційний характер. Зовсім відсутні самостійні судження. Висновки не співвідносяться зі змістом розділів та із завданнями. Робота оформлена із суттєвими недоліками, недбало, її обсяг становить лише половину від зазначеного у вимогах. Відгук та рецензія негативні. Доповідь взагалі не відображає зміст виконаної роботи, відповіді на питання членів екзаменаційної комісії неправильні.

Робота до захисту не допускається (оцінка «F», 1–34 бали за шкалою ESTS) у випадку, якщо бакалаврську роботу було подано безпосередньо перед захистом, причому відгук наукового керівника та рецензія негативні або відсутні.

Робота також до захисту не допускається, якщо тема виконаного дослідження не затверджена на засіданні Вченої ради інституту або кафедри, а також якщо обсяг роботи становить третю частину від необхідного.

Якщо на останньому етапі виконання бакалаврської

роботи або під час захисту буде виявлено, що текст дослідження є плагіатом, то таку роботу за рішенням Вченої ради інституту чи кафедри до захисту не допускають або за рішенням членів атестаційної комісії знімають із захисту, навіть якщо попередньо отримані відгук наукового керівника чи рецензента позитивні.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Бабич М. П., Жуков І. А. Атестаційні роботи магістрів і спеціалістів : навчально-методичний посібник. К. : НАУ, 2004. 206 с.
2. Горев Л. М., Пелешко В.І., В.К. Хільчевський. Гідрохімія України. К. : Вища школа 1995, 307 с.
3. Екологічна геологія : підручник / За ред. д.г.-м.н. М. М. Коржнева. Київ : ВПЦ „Київський університет”. 2005. 257 с.
4. Заставний В. В. Географія Української РСР. К., 1982. у 2-х книгах. Львів : Світ, 1994. 472 с.
5. Клименко М. О., Прищепа А. М., Вознюк Н. М. Моніторинг довкілля : навч. посібник для студентів екологіч. спец. вищ. навч. закладів / Укр. держ. ун-т водн. гос-ва та природокористування. Рівне : б. и., 2004. 232 с.
6. Коротун І. М., Коротун Л. К. Географія Рівненської області. Рівне, 1996. 274 с.
7. Коротун І. М., Коротун Л. К., Коротун С. І. Природні ресурси України : навчальний посібник до курсу «Природні ресурси України» України для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Рівне : РДТУ, 2000. 192 с.
8. Люта Н. Г., Саніна І. В., Лищук А. В. Критерії оцінки екологічного стану геологічного середовища при проведенні регіональних еколого – геологічних досліджень. К. : УкрДГРІ, 2006.

9. Мельничук Г. В. Мельничук В. Г. Геоморфологія з основами четвертинної геології : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2021. 212 с.
10. Мельничук В. Г., Косяк Д. С., Холоденко В. С. Оцінка екологічного стану геологічного середовища : навч. посіб. Рівне : НУВГП, 2023. 175 с.
11. Мельничук В. Г. Міденосні трапи Волині та суміжних територій Східної Європи : монографія. Рівне : НУВГП, 2022. 328 с.
12. Мельничук В. Г., Криницька М. В. Бурштин Полісся : довідник. Рівне : НУВГП, 2017. 236 с.
13. Мельничук В. Г., Мельничук Г. В. Стан та перспективи розвитку мінерально-сировинної бази Рівненської області / Меліорація та облаштування Українського Полісся: колективна монографія; за ред. д.с-г.н., професора, акад. НААН Я. М. Гадзала, д.т.н., професора, член-кор. НААН В.А. Сташука, д.т.н., професора А. М. Рокочинського. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. Т.2. С. 618–631.
14. Методичні рекомендації з підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля для видів діяльності у галузі видобування корисних копалин затверджені наказом Міністерства захисту довкілля і природних ресурсів України від 28» грудня 2021 року № 884.
15. Пояснювальна записка: «Державна геологічна карта України. Масштаб 1:200 000. Серія: Волино-Подільська. Аркуш М-35-VIII (Луцьк)» / Зелінський В. Г., Харчишин Ю. Д., Мельничук В. Г, Крешук П. П., Туручко Л. І. Київ : Державна служба геології та надр України, Державне підприємство «Українська геологічна компанія», 2019. 133 с. Off-line.
16. Правила охорони підземних вод від забруднення та виснаження. К. : «Державна служба геології та надр України, 2011. 13 с.
17. Природа Західного Полісся, прилеглого до Хотиславського кар'єру Білорусії : монографія / Зузук Ф. О., Залеський І. І.,

- Мельничук Г. В. та ін. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2014. 246 с
18. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. Ст. 546. (Бібліотека офіційних видань)
 19. Сафранов Т. А. Екологічні основи природокористування. Львів, 2006. 196 с.
 20. Стратиграфія верхнього протерозою, палеозою та мезозою України : монографія / відп. ред. П. Ф. Гожик (за співавторства В. Г. Мельничука). Київ : Логос, 2013. 636 с.
 21. Шацьке поозер'я. Геологічна будова та гідрогеологічні умови : монографія / Зузук Ф. М., Залеський І. І., Мельничук В. Г., Матеюк В. В., Бровко Г.І . Луцьк : Східноєвропейський нац. університет ім. Лесі Українки, 2014. 176 с.
 22. Яцик А. В., Шевчук В. Я. Енциклопедія водного господарства, природокористування, природовідтворення, сталого розвитку. К. : Генеза, 2006. 1000с.

Електронні ресурси

23. Державна геологічна служба України. URL: <https://www.geo.gov.ua/>
24. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
25. Закон України " Про оцінку впливу на довкілля». URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>
26. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991 р. НУВГП. URL: <https://tax.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/zakoniukraini/arhiv-zakoniv-ukraini/zakoni-ukraini-za-1991-rik/print35908.html>
27. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
28. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. URL: <https://tax.gov.ua/arhiv/podatkova-baza-do-nabrannya-chinnostipodatkovim-kodeksom/normativno-pravova->

- [baza/kodeksi-](#)
29. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php
 30. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
 31. Про затвердження гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних речовин у ґрунт Наказ МОЗ України № 1595 від 14.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0722-20#Te>
 32. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017р. №2059-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>.
 33. Про стратегічну екологічну оцінку : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19#Text>.
 34. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>
 35. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44). URL: <http://cbs.rv.ua/>
 36. СанПіН № 383. Державні санітарні правила і норми "Вода питна. Гігієнічні вимоги до якості води централізованого господарськопитного водопостачання". К. : Мін. охорони здоров'я України, 1996. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/185247_185312
 37. Цифровий репозиторій НУВГП. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут енергетики, автоматики та водного господарства

Кафедра геології та гідрології

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
на тему:

«_____»

Виконав:
студент IV курсу групи ГФ-41
спеціальності 106 «Географія»
Власенко Олег Сергійович

Науковий керівник:

Рівне-2024

Зразок оформлення завдання роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут енергетики, автоматики та водного господарства

Кафедра геології та гідрології

Освітня програма «Конструктивна географія, управління водними і мінеральними ресурсами»

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри

«__» _____ 20__ року

Протокол № ____

Зав. кафедри

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

видане здобувачу вищої освіти Івановій Світлані Іванівні

1. Тема роботи: _____

2. Термін здачі здобувачем освіти закінченої роботи: _____

3. Вихідні дані: _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити): _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): _____

6. Консультанти по кваліфікаційній роботі, із зазначенням розділів, що їх стосується

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

Керівник _____ ПІБ
(підпис)

Завдання прийняв
до виконання _____ ПІБ
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів	Примітка

Здобувач освіти _____ ПІБ
(підпис)

Керівник роботи _____ ПІБ
(підпис)

Додаток В

Приклади оформлення списку використаних джерел згідно з
ДСТУ 8302 : 2015 «Інформація та документація.
Бібліографічне посилання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	<ol style="list-style-type: none">1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с.2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с.3. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none">1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none">1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с.2. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани здобувач освіти у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Без автора	<ol style="list-style-type: none">1. Антологія української літературно-критичної

	<p>думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p> <p>2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p> <p>3. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с.</p> <p>2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології : теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с.</p> <p>3. Кучерявенко Н. П. Курс податкового права : в 6 т. Харків : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p> <p>4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.</p>
Частина видання	
Книги	<p>1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. Адміністративне право України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p>
Тези доповідей, матеріали конференцій	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту</p>

	<p>про бюджет. Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. Органічне виробництво і продовольча безпека : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.</p>
Статті із продовжуваних та періодичних видань	<p>1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. Збірник наукових праць «Політологічні студії». 2011. № 2. С. 54–65.</p> <p>2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p>
Інші видання	
Законодавчі та інші документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. Офіційний вісник України. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. Урядовий кур'єр. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. Офіційний вісник України. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства</p>

	України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. Балансбюджет. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури. Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі Бібліотечний вісник. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017).</p>

	<p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/hni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).</p>
--	--